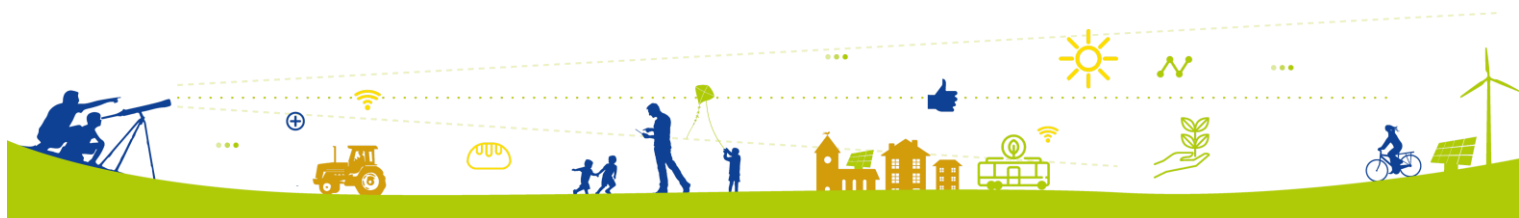

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

Χώρα	ΕΛΛΑΔΑ
ΕΑΔ	Μαρία-Χριστίνα Μακρاندρέου, Γαβριέλα Μιχαήλ
Στοιχεία επικοινωνίας	ead@mou.gr
Αριθμός συζητήσεων / συναντήσεων που καλύπτονται από αυτήν την έκθεση	19 διαδικτυακές συναντήσεις, 2 ωρών περίπου η καθεμία
Πληροφορίες για τις συναντήσεις 1. Αριθμός και τύπος συμμετεχόντων 2. Ημερομηνία της συνάντησης 3. Διάρκεια και τύπος συνάντησης 4. Καλυπτόμενη περιοχή ή τομέας	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ομάδα Εστίασης αρ. 1 – ΕΑΔ: Καρδίτσα, Τρίκαλα, Σέρρες, 12/01/2021, 11 συμμετέχοντες. 2. Ομάδα Εστίασης αρ. 2 – ΕΑΔ: Αργολίδα-Αρκαδία, Αιτωλοακαρνανία, Ηλεία, Αχαΐα, 13/01/2021, 9 συμμετέχοντες. 3. Ομάδα Εστίασης αρ. 3 – ΕΑΔ: Νησιά Βορείου & Νοτίου Αιγαίου, 14/01/2021, 12 συμμετέχοντες. 4. Ομάδα Εστίασης αρ. 4 – ΕΑΔ: Δυτική Μακεδονία, 15/01/2021, 9 συμμετέχοντες. 5. Ομάδα Τοπικής Δράσης LEADER CLLD Αχαΐας, 26/1/2021, 17 συμμετέχοντες. 6. Δίκτυο ΠΙΝΔΟΣ, 22/1/2021, 14 συμμετέχοντες. 7. Ομάδα Τοπικής Δράσης LEADER CLLD Πάρνηθα, για την περιοχή της Νότιας Κυνουρίας, 22/1/2021, 17 συμμετέχοντες. 8. Δ/ση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής Περιφερειακής Ενότητας Ιωαννίνων, για την περιοχή της Ηπείρου, 28/1/2021, 18 συμμετέχοντες. 9. Δωρίδα, 13/01/2021, 20 συμμετέχοντες. 10. Πάρνηθα, 14/01/2021, 8 συμμετέχοντες. 11. Ορεινή Αχαΐα, 15/01/2021, 6 συμμετέχοντες. 12. Σέρρες, 16/01/2021, 11 συμμετέχοντες. 13. Μεσσηνία, 19/01/2021, 18 συμμετέχοντες. 14. Ελατοχώρι, 20/01/2021, 15 συμμετέχοντες. 15. Μικρές Κυκλάδες, 23/01/2021, 6 συμμετέχοντες. 16. Λέρος, 24/01/2021, 9 συμμετέχοντες. 17. Αττική, 26/01/2021, 20 συμμετέχοντες. 18. Ελασσόνα, 27/01/2021, 7 συμμετέχοντες. 19. Απολογιστική συνάντηση Κτηνοτροφικού Συλλόγου Αττικής, 28/01/2021, 12 συμμετέχοντες.

1. Περιγράψτε τους τομείς στους οποίους πιστεύετε ότι υπάρχει το **μεγαλύτερο χάσμα** μεταξύ εκεί που θα ήθελαν να βρίσκονται οι αγροτικές κοινότητες το 2040 και των τωρινών τάσεων που υποδηλώνουν ότι ενδέχεται να καταλήξουν.

Εστιάστε σε εκείνους όπου υπάρχει το μεγαλύτερο δυναμικό για ανάπτυξη και αξιοποίηση των ευκαιριών.

Χαρακτηριστικό	Περιγράψτε το χάσμα μεταξύ του επιθυμητού και του πιθανού μέλλοντος. Πού υπάρχει το μεγαλύτερο δυναμικό για ανάπτυξη και αξιοποίηση των ευκαιριών;
Κλίμα	<p><u>Οριζόντια/Κοινά θέματα</u></p> <p>Κενά / Αδυναμίες</p> <ul style="list-style-type: none"> • Οι ολοένα και συχνότερες ακραίες καιρικές συνθήκες (καταρακτώδεις βροχές, πλημμύρες, ξηρασίες) επηρεάζουν αρνητικά τις καλλιέργειες και τις υποδομές (π.χ. δρόμοι, κτίρια). • Υπάρχει αναποτελεσματική διαχείριση του νερού και η λειψυδρία αναμένεται να εντατικοποιηθεί. • Έλλειψη ευαισθητοποίησης των αγροτών σχετικά με την κλιματική αλλαγή (και συνεπώς έλλειψη συμμετοχής και υποστήριξης σε δράσεις). • Οι επενδύσεις σε βιομηχανική κλίμακα (ανεμογεννήτριες) θα μπορούσαν να βλάψουν το τοπίο (νησιά, βουνά). • Ορισμένες μορφές τουρισμού, π.χ. τουρισμός για σκι, ίσως απειλούνται λόγω της κλιματικής αλλαγής. <p>Μεγαλύτερο δυναμικό / Ευκαιρίες</p> <ul style="list-style-type: none"> • Οι αγροτικές περιοχές στην Ελλάδα έχουν χαμηλό αποτύπωμα άνθρακα λόγω της περιορισμένης παρουσίας εντατικής γεωργίας και κτηνοτροφίας. • Η παραγωγή ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (ηλιακή, βιομάζα, βιοαέριο, κ.λπ.) θα μπορούσε να δημιουργήσει εισόδημα για τις αγροτικές κοινότητες, ειδικά μέσω της μικρής κλίμακας παραγωγής. • Νέες γεωργικές τεχνικές θα μπορούσαν να εφαρμοστούν στην ανάπτυξη ενός βιώσιμου μοντέλου γεωργικής παραγωγής που θα εστιάζεται στην ποιότητα και στην αγρο-οικολογία. • Η κλιματική αλλαγή είναι μια ευκαιρία για επανασχεδιασμό και αναβάθμιση των υποδομών στις αγροτικές περιοχές. <p><u>Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας</u></p> <p>Μεγαλύτερο δυναμικό / Ευκαιρίες</p> <ul style="list-style-type: none"> • Το προγραμματισμένο κλείσιμο ενός μεγάλου εργοστασίου λιγνίτη στην Κοζάνη, θα δημιουργήσει ευκαιρίες για φιλική προς το περιβάλλον ανάπτυξη και «πρασίνισμα» της περιοχής. <p><u>Περιφέρεια Ηπείρου</u></p> <p>Μεγαλύτερο δυναμικό / Ευκαιρίες</p> <ul style="list-style-type: none"> • Οι αρχές της κυκλικής οικονομίας εφαρμόζονται ήδη μεταξύ τοπικών επιχειρήσεων και συνεταιρισμών (π.χ. αναπαραγωγή, σφαγεία, επεξεργασία, μονάδες διαχείρισης υποπροϊόντων, παραγωγή λιπασμάτων και πρώτων υλών ζωοτροφών για κατοικίδια). • Στην περιοχή εφαρμόζεται επίσης πρόγραμμα συλλογής νεκρών ζώων

	<p><u>Νότια Κυνουρία</u> Μεγαλύτερο δυναμικό / Ευκαιρίες</p> <ul style="list-style-type: none">• Έχουν ήδη εκπονηθεί μελέτες και έργα σχετικά με τη διαχείριση των υδάτων.
Ποιότητα περιβάλλοντος	<p><u>Οριζόντια / Κοινά θέματα</u> Μεγαλύτερο δυναμικό / Ευκαιρίες</p> <ul style="list-style-type: none">• Η διαχείριση αποβλήτων και η ανακύκλωση είναι ανεπαρκείς στις περισσότερες περιοχές. <p>Μεγαλύτερο δυναμικό / Ευκαιρίες</p> <ul style="list-style-type: none">• Οι ελληνικές αγροτικές περιοχές βρίσκονται σε πολύ καλή περιβαλλοντική κατάσταση: πλούσιες σε βιοποικιλότητα και φυσικούς πόρους.• Μερικές από τις αγροτικές περιοχές που είναι λιγότερο ανεπτυγμένες, θεωρούν το γεγονός αυτό ως ευκαιρία προκειμένου να σχεδιάσουν ένα νέο, βιώσιμο μοντέλο ανάπτυξης.• Υπάρχει μια μεγάλη ποικιλία από φυσικά και πολιτιστικά αξιοθέατα, τα οποία δημιουργούν ποικίλες ευκαιρίες για μια διαφορετική και ποιοτική τουριστική ανάπτυξη σε ισορροπία με το περιβάλλον.• Η ύπαρξη διαφορετικών μικροκλιμάτων επιτρέπει την παραγωγή υψηλής ποιότητας γεωργικών τοπικών προϊόντων (βότανα, φαρμακευτικά φυτά, κρασί, γάλα, τυρί κ.λπ.). <p><u>Περιφέρεια Ηπείρου</u> Μεγαλύτερο δυναμικό / Ευκαιρίες</p> <ul style="list-style-type: none">• Η χλωρίδα των ορεινών βοσκοτόπων (ειδικά οι βοσκότοποι αιγοειδών) συχνά επηρεάζονται από την υποβόσκηση.• Μερικά αυτόχθονα είδη φυτών απειλούνται με εξαφάνιση. <p><u>Περιφέρεια Αττικής</u> Κενά / Αδυναμίες</p> <ul style="list-style-type: none">• Οι περιαστικές αγροτικές περιοχές της Αττικής απειλούνται λόγω της συνεχούς πίεσης για αλλαγή της χρήσης γης υπέρ της αστικής ανάπτυξης.
Υποδομές & υπηρεσίες	<p><u>Οριζόντια/Κοινά θέματα</u> Κενά / Αδυναμίες</p> <ul style="list-style-type: none">• Εκτός από τις αγροτικές περιοχές που βρίσκονται κοντά σε αστικά κέντρα, οι περισσότερες, ειδικά οι ορεινές περιοχές έχουν πολύ κακό οδικό δίκτυο.• Απαιτούνται σημαντικές επενδύσεις στη διαχείριση υδάτων και αποβλήτων.• Η έλλειψη άρδευσης, καθώς και η έλλειψη πρόσβασης σε νερό και ηλεκτρικό ρεύμα αποτελούν εμπόδια για την ανάπτυξη της γεωργικής και κτηνοτροφικής παραγωγής.• Η πρόσβαση σε διοικητικές, υγειονομικές και κτηνιατρικές υπηρεσίες, καθώς και η παροχή εκπαίδευσης σε παιδιά θεωρούνται μη ικανοποιητικές στις περισσότερες περιοχές.

- Οι τοπικές διοικήσεις, οι υπηρεσίες υγείας και τα σχολεία συχνά δεν διαθέτουν επαρκές προσωπικό. Αυτό είναι ιδιαίτερα προβληματικό σε απομακρυσμένες ορεινές περιοχές και μικρά νησιά.
- Το μικρό μέγεθος του πληθυσμού είναι αντίθετο με τις επενδύσεις σε υποδομές.
- Η ατελής χαρτογράφηση της γης εμποδίζει τις επενδύσεις ή / και επιτρέπει παρεμβάσεις που είναι επιβλαβείς για το περιβάλλον.
- Η ανάπτυξη ποιοτικού προσανατολισμού του τουρισμού και ανταγωνιστικής γεωργίας παρεμποδίζεται από ένα γενικό χάσμα δεξιοτήτων.
- Οι ευκαιρίες εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης είναι περιορισμένες, όπως και η πρόσβαση σε υποστήριξη και πόρους.

Μεγαλύτερο δυναμικό / Ευκαιρίες

- Μετά την ολοκλήρωση της ανάπτυξης ευρυζωνικών δικτύων των «Λευκών Περιοχών» της χώρας, θα υπάρχει καλή κάλυψη και συνδεσιμότητα στις περισσότερες αγροτικές περιοχές της Ελλάδας.
- Υπάρχουν σημαντικοί φυσικοί πόροι (π.χ. δάση και βοσκότοποι) που δεν χρησιμοποιούνται στο μέγιστο δυναμικό τους.
- Τα προγράμματα και οι υπηρεσίες που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ και προσφέρονται από οργανισμούς που δραστηριοποιούνται σε αγροτικές περιοχές (π.χ. ο Ελληνικός Οργανισμός Αγροτικών Ασφαλίσεων) μπορούν να συμβάλουν στην ανάπτυξη του πρωτογενούς τομέα.

Νησιά Αιγαίου

Κενά / Αδυναμίες

- Τα νησιά του Αιγαίου υποφέρουν από κακή σύνδεση μεταξύ τους και με τα κύρια λιμάνια, ιδιαίτερα κατά τους χειμερινούς μήνες.
- Το αυξημένο κόστος μεταφοράς καθιστά τα νησιά λιγότερο ανταγωνιστικά.

Παράκτιες περιοχές (νησιά/Νότια Κυνουρία)

Μεγαλύτερο δυναμικό/Ευκαιρίες

- Οι παράκτιες περιοχές προσφέρουν μεγάλες δυνατότητες ανάπτυξης των ιχθυοκαλλιεργειών, του καταδυτικού τουρισμού και λιμενικών εγκαταστάσεων..

Νότια Κυνουρία

Μεγαλύτερο δυναμικό/Ευκαιρίες

- Τα ευρωπαϊκά προγράμματα και η χρηματοδότηση έχουν χρησιμοποιηθεί σε ικανοποιητικό βαθμό για την υποστήριξη πολιτιστικών δραστηριοτήτων, έργων υποδομής, έργων ύδρευσης, αξιοποίησης κτιριακών αποθεμάτων κ.λπ.

<p>Πληθυσμός (σύνθεση και αλλαγές)</p>	<p><u>Οριζόντια/Κοινά θέματα</u></p> <p>Κενά / Αδυναμίες</p> <ul style="list-style-type: none">• Η μετανάστευση νέων και γυναικών είναι πολύ εμφανής στις περισσότερες περιοχές λόγω περιορισμένων ευκαιριών απασχόλησης, έλλειψης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες όπως η υγειονομική περίθαλψη και η εκπαίδευση, περιορισμένες ευκαιρίες για πολιτιστικές δραστηριότητες και ψυχαγωγία όπως κινηματογράφος, θέατρο, βιβλιοθήκες κ.λπ.• Οι περισσότερες μικρές ορεινές κοινότητες και τα νησιά του Αιγαίου κατοικούνται όλο το χρόνο από μικρό αριθμό κατοίκων, οι περισσότεροι από τους οποίους είναι ηλικιωμένοι.• Ο τουρισμός αποτελεί βασική οικονομική δραστηριότητα για τις περισσότερες περιοχές, ωστόσο, η τουριστική περίοδος περιορίζεται μόνο σε λίγους μήνες το χρόνο. <p>Μεγαλύτερο δυναμικό / Ευκαιρίες</p> <ul style="list-style-type: none">• Η κρίση COVID19 άλλαξε τις αντιλήψεις σχετικά με τα οφέλη της αστικής ζωής. Ταυτόχρονα, η ψηφιακή τεχνολογία και η αλλαγή κουλτούρας γύρω από την τηλεργασία έχει αυξήσει την ελκυστικότητα των αγροτικών περιοχών.• Ο πρωτογενής τομέας, τόσο μέσω της γεωργίας όσο και της κτηνοτροφίας, μπορεί να προσφέρει νέες ευκαιρίες απασχόλησης στους νέους.
<p>Κοινωνική ένταξη & ζωτικότητα</p>	<p><u>Οριζόντια / Κοινά θέματα</u></p> <p>Κενά / Αδυναμίες</p> <ul style="list-style-type: none">• Στις περισσότερες περιοχές υπάρχει μεγάλος αριθμός μεταναστών εργαζομένων στον πρωτογενή τομέα που ζουν σε κακές συνθήκες και υφίστανται κοινωνικό αποκλεισμό. <p>Μεγαλύτερο δυναμικό / Ευκαιρίες</p> <ul style="list-style-type: none">• Οι μετανάστες και μειονότητες (Ρομά), εάν συμπεριληφθούν πλήρως στις τοπικές κοινωνίες, θα μπορούσαν να συμβάλουν στην αναζωογόνηση των αγροτικών περιοχών. <p><u>Νησιά Αιγαίου</u></p> <p>Κενά / Αδυναμίες</p> <ul style="list-style-type: none">• Υπάρχει μια μη ισορροπημένη διαπεριφερειακή ανάπτυξη μεταξύ των νησιών.• Η προσφυγική κρίση επηρέασε σοβαρά την οικονομική και κοινωνική ζωή στα νησιά του Ανατολικού Αιγαίου.• Οι γεωπολιτικές εντάσεις επηρεάζουν αρνητικά την οικονομική ζωή των νησιών του Ανατολικού Αιγαίου. <p>Μεγαλύτερο δυναμικό / Ευκαιρίες</p> <ul style="list-style-type: none">• Τα περισσότερα νησιά έχουν πολλούς μετανάστες της διασποράς τόσο στην ηπειρωτική Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό. Αυτά θα μπορούσαν να είναι ένας πολύτιμος πόρος για την υποστήριξη της ανάπτυξής τους.

Εισόδημα,
εργασία, θέσεις
απασχόλησης

Οριζόντια / Κοινά θέματα

Κενά / Αδυναμίες

- Η γεωργία χαρακτηρίζεται από μικρά και κατακερματισμένα αγροτεμάχια.
- Σε ορισμένες περιοχές υπάρχουν περιπτώσεις όπου η γεωργική γη ανήκει σε κατοίκους της πόλης και, ως εκ τούτου, δεν χρησιμοποιείται επαρκώς.
- Ο πρωτογενής τομέας δεν διαθέτει οικονομίες κλίμακας και δυνατότητα μεταποίησης, επομένως δεν αξιοποιείται μεγάλο μερίδιο της δυνητικής προστιθέμενης αξίας των γεωργικών προϊόντων.
- Μια άλλη αντιληπτή αιτία της έλλειψης ανταγωνιστικότητας του πρωτογενούς τομέα είναι η απουσία επαγγελματικής κατάρτισης και συμβουλευτικών υπηρεσιών για τους παραγωγούς.
- Συνολικά, η οικονομική ανάπτυξη φαίνεται να παρεμποδίζεται από την έλλειψη νέων με υψηλή μόρφωση και εξειδίκευση.

Μεγαλύτερο δυναμικό / Ευκαιρίες

- Η γεωργία μπορεί να γίνει πιο ανταγωνιστική εάν επικεντρωθεί σε πιστοποιημένα προϊόντα ποιότητας (βιολογικά, ολοκληρωμένης διαχείρισης, ΠΟΠ, τρόφιμα χαμηλού άνθρακα).
- Η πλούσια βιοποικιλότητα των περισσότερων περιοχών προσφέρει ένα σημαντικό πλεονέκτημα για επενδύσεις σε δυναμικές / εξειδικευμένες και υψηλής ποιότητας καλλιέργειες χρησιμοποιώντας τοπικά είδη και φυλές ζώων (βότανα, φαρμακευτικά φυτά κ.λπ.).
- Οι αγροτικές περιοχές μπορούν να επωφεληθούν από τις νέες πολιτικές τροφίμων, π.χ. Green Deal, Farm to Fork, Food waste, Labeling, Food Sustainability.
- Ο τουρισμός μπορεί να αποτελέσει οικονομική δραστηριότητα για όλο το χρόνο μέσω διαφοροποιημένων προϊόντων, όπως αθλητισμός, αγροτουρισμός, πολιτιστική και θρησκευτική κληρονομιά, επιστήμη και φύση, συνεδριακός τουρισμός, εκπαιδευτικός τουρισμός, τουρισμός για συνταξιούχους κλπ.

Δυτική Μακεδονία

Κενά / Αδυναμίες

- Η περιοχή της Καστοριάς είναι γνωστή για την παραγωγή γούνας υψηλής ποιότητας, η οποία προσανατολίζεται στις εξαγωγές. Ωστόσο, ο τομέας υφίσταται μεγάλη κρίση, με αποτέλεσμα την ανεργία ενός πολύ εξειδικευμένου εργατικού δυναμικού και την απώλεια εισοδήματος σε ολόκληρη την περιοχή.

Τρίκαλα, Καρδίτσα, Σέρρες

Κενά / Αδυναμίες

- Ως κυρίως γεωργικές περιοχές εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από τη μονοκαλλιέργεια.

Μεγαλύτερο δυναμικό / Ευκαιρίες

	<ul style="list-style-type: none">Υπάρχουν συνεταιριστικές τράπεζες που δραστηριοποιούνται στην περιοχή και προσφέρουν εύκολη πρόσβαση στη δανειοδότηση του πρωτογενή τομέα. <p><u>Νησιά Αιγαίου</u> Κενά / Αδυναμίες</p> <ul style="list-style-type: none">Ο τουρισμός έχει γίνει η κυρίαρχη οικονομική δραστηριότητα στα νησιά.
Βασικά αγαθά – τρόφιμα, οικονομία ενέργειας	<p><u>Οριζόντια / Κενά θέματα</u> Κενά / Αδυναμίες</p> <ul style="list-style-type: none">Στις περισσότερες περιοχές, πραγματοποιείται μόνο πολύ περιορισμένη επεξεργασία/μεταποίηση των προϊόντων. Τα γεωργικά προϊόντα πωλούνται ως πρώτη ύλη και η προστιθέμενη αξία κερδίζεται από τους εμπόρους λιανικής.Υπάρχουν περιορισμένες ευκαιρίες για επαφή/σύνδεση μεταξύ καταναλωτών και παραγωγών, πράγμα που σημαίνει ότι οι παραγωγοί λαμβάνουν μόνο ένα μικρό μέρος της τελικής τιμής του προϊόντος.Αυτό σημαίνει επίσης ότι οι καταναλωτές δεν γνωρίζουν τη διαθεσιμότητα και την ποιότητα των τοπικών προϊόντων. <p>Μεγαλύτερο δυναμικό / Ευκαιρίες</p> <ul style="list-style-type: none">Υπάρχει ήδη μια μεγάλη ποικιλία προϊόντων υψηλής ποιότητας (κρασί, τυρί, σταφίδες, μαστίχα Χίου) που είναι πιστοποιημένα και ετικετα/ένδειξη, καθώς και άλλα που θα μπορούσαν να προωθηθούν, όπως βότανα, φαρμακευτικά φυτά, λαχανικά που καλλιεργούνται σε ορεινές περιοχές, κλπ.Τα γεωργικά και τοπικά προϊόντα μπορούν να συνδυαστούν με τις πλούσιες παραδόσεις και τον πολιτισμό των περιοχών για να δημιουργήσουν μοναδικές τουριστικές προσφορές.Ο τουρισμός θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί ως εργαλείο για την προώθηση τοπικών προϊόντων (Γαστρονομία)
Ψηφιακή τεχνολογία / Τεχνολογία	<p><u>Οριζόντια / Κοινά θέματα</u> Κενά / Αδυναμίες</p> <ul style="list-style-type: none">Οι αγροτικοί πληθυσμοί έχουν χαμηλά επίπεδα ψηφιακής παιδείας.Σε πολλές περιοχές η ευρυζωνική υποδομή δεν είναι ακόμη επαρκής. <p>Μεγαλύτερο δυναμικό / Ευκαιρίες</p> <ul style="list-style-type: none">Η ψηφιακή υποδομή μπορεί να μειώσει τη γραφειοκρατία και να παρέχει ευκαιρίες για διαδικτυακό μάρκετινγκ, κατάρτιση και εκπαίδευση για τον αγροτικό πληθυσμό (δηλ. Έξυπνη γεωργία, καινοτομία, τηλε-υγεία κ.λπ.).Η τηλεργασία θα επιτρέψει στους ανθρώπους να εγκατασταθούν σε αγροτικές περιοχές και να εργαστούν από απόσταση.
Διακυβέρνηση & συμμετοχή πολιτών	<p><u>Οριζόντια / Κοινά θέματα</u> Κενά / Αδυναμίες</p>

	<ul style="list-style-type: none">• Λόγω του σχετικά χαμηλού επιπέδου εκπαίδευσης ενηλίκων, οι πληθυσμοί των αγροτικών περιοχών στερούνται δεξιοτήτων και ικανότητας να συνεισφέρουν πλήρως στο σχεδιασμό και την οργάνωση συλλογικών δράσεων τοπικής ανάπτυξης.• Οι αγροτικές περιοχές θεωρούνται απομακρυσμένες από τα κέντρα λήψης αποφάσεων.• Ένα συνεχώς μεταβαλλόμενο και περίπλοκο νομικό πλαίσιο καθιστά δύσκολο για τους δικαιούχους να υποβάλουν αίτηση στήριξης στο ΠΑΑ.• Στους περισσότερους τομείς δεν υπάρχει καθιερωμένη κουλτούρα συνεργασίας και διαλόγου, η οποία οδηγεί σε σχετική έλλειψη συνεργιών και στρατηγικού σχεδιασμού μεταξύ των τοπικών φορέων. <p>Μεγαλύτερο δυναμικό / Ευκαιρίες</p> <ul style="list-style-type: none">• Οι πολίτες αναζητούν ενεργά ευκαιρίες να συμμετάσχουν σε συμμετοχικές διαδικασίες για το σχεδιασμό του μέλλοντος των περιοχών τους.• Το ΠΑΑ και το LEADER είναι ζωτικής σημασίας για τη συμμετοχή των τοπικών φορέων στην τοπική ανάπτυξη.• Η δικτύωση μεταξύ τοπικών φορέων αυξάνεται και η συνεργασία μεταξύ τοπικών, περιφερειακών και εθνικών αρχών βελτιώνεται.
--	---

Παρακαλούμε να είστε σύντομοι και να παρέχετε τα πιο σημαντικά μηνύματα με απλές επισημάνσεις. Επικεντρωθείτε στις νέες και διαφορετικές ιδέες, τα εμπνευσμένα παραδείγματα και τα βασικά μηνύματα που αισθάνονται οι ενδιαφερόμενοι ότι θα πρέπει να αντικατοπτρίζονται στο μακροπρόθεσμο αγροτικό όραμα. Δεν είναι απαραίτητο να παρέχετε μια περιγραφή για κάθε χαρακτηριστικό εάν δεν προκύψει.

2. Περιγράψτε τους τύπους δράσης που απαιτούνται για την επίτευξη των ευκαιριών και την κάλυψη των κενών (ευνοϊκές συνθήκες σε διαφορετικά επίπεδα)

Χαρακτηριστικό	Περιγράψτε τους τύπους δράσης που απαιτούνται για την επίτευξη των ευκαιριών και την κάλυψη των κενών
Κλίμα	<ul style="list-style-type: none">• Δημιουργία εθνικού φορέα για τη διαχείριση των υδάτινων πόρων.• Χορήγηση αυξημένης επιδότησης και στήριξης σε έργα κομποστοποίησης και επενδύσεων βιοαερίου.• Προώθηση της βιοοικονομίας.• Υποστήριξη επενδύσεων για άρδευση και προστασία από πλημμύρες.• Αύξηση της ευαισθητοποίησης του τοπικού πληθυσμού για την κλιματική αλλαγή και τον αναμενόμενο αντίκτυπό της στις αγροτικές περιοχές.• Παροχή κινήτρων για τη δημιουργία «ενεργειακών κοινοτήτων», με στόχο ένα ουδέτερο αποτύπωμα άνθρακα στις αγροτικές περιοχές.• Εγκατάσταση αυτοματοποιημένων συστημάτων προειδοποίησης πυρκαγιάς ως μέσο για την αποφυγή πυρκαγιών στα δάση.
Ποιότητα περιβάλλοντος	<ul style="list-style-type: none">• Προστασία του περιβάλλοντος, κατευθύνοντας τις τοπικές κοινότητες στην παραγωγή γηγενών φυτικών ειδών και φυλών ζώων παράλληλα με την παραδοσιακή ζωή, τις γαστρονομικές και πολιτιστικές δραστηριότητες.

	<ul style="list-style-type: none">• Χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, με προτεραιότητα που δίνεται στη βιομάζα (υπολείμματα καλλιεργειών, παραγωγή ζώων, χρήση ξύλου), για τη θέρμανση αγροκτημάτων και σπιτιών σε ολόκληρη την περιοχή.• Ενημέρωση πολιτών στους δήμους και τους γειτονικούς οικισμούς των περιφερειακών οικοσυστημάτων (όπως το όρος Πάρνηθα) για να εμπλακούν στη βιώσιμη διαχείριση των τοπικών πόρων.
Υποδομές & υπηρεσίες	<ul style="list-style-type: none">• Μεταρρυθμίσεις και αναδιάρθρωση του προσωπικού στις περιφερειακές διοικήσεις για την εξασφάλιση επαρκώς εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού.• Δημιουργία Κέντρων μίας στάσης (One-stop shop) σε Δήμους ή περιφερειακά γραφεία που προσφέρουν εύκολη πρόσβαση σε δημόσιες υπηρεσίες για τους πολίτες της υπαίθρου.• Δημιουργία ιατρικών κέντρων τηλεϊατρικής σε κάθε κοινότητα, βελτιώνοντας την παροχή υπηρεσιών υγείας χρησιμοποιώντας νέες τεχνολογίες.• Βελτίωση του νομικού πλαισίου για τις χρήσεις γης, προκειμένου να απλοποιηθεί η διαδικασία δημιουργίας γεωργικών εκμεταλλεύσεων, αγροτικής οδοποιίας και εκμετάλλευσης δασικών περιοχών.• Καθιέρωση πλαισίου πολιτικής που ευνοεί τους αναδασμούς.• Ολοκλήρωση κτηματολογίου και χρήσεων γης, ώστε να επιτρέπονται επενδύσεις σε αγροτικές περιοχές.• Απλοποίηση νομικού πλαισίου για την κατασκευή σφαγείων μικρής κλίμακας σε ορεινές περιοχές και υποστήριξη μέσω του ΠΑΑ.• Διάθεση δημόσιας ιδιοκτησίας γης για γεωργική και κτηνοτροφική παραγωγή μέσω μακροπρόθεσμων συμβάσεων μίσθωσης.• Επιτάχυνση της κατασκευής δρόμων που συνδέουν αγροτικές και απομακρυσμένες ορεινές περιοχές με αστικά κέντρα.• Υποστήριξη επενδύσεων που εστιάζονται σε αρδευτικά και αντιπλημμυρικά έργα.• Βελτίωση της συνδεσιμότητας μεταξύ των νησιών του Αιγαίου είτε με πλοίο είτε με δίκτυα υδροπλάνων.• Δημιουργία κέντρων δια βίου μάθησης ή εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, όπου οι κάτοικοι μπορούν να έχουν πρόσβαση σε νέες τεχνολογίες και να αποκτήσουν ψηφιακές γνώσεις.• Παροχή επαγγελματικής κατάρτισης μέσω Ανοικτών Εκπαιδευτικών Αγροκτημάτων (Field Farm Schools), πιλοτικών γεωργικών εκμεταλλεύσεων ή πρακτικής άσκησης για νέους αγρότες.• Δημιουργία κέντρων για τη διάδοση της γνώσης, της έρευνας και της πληροφόρησης, με παρόμοιες υπηρεσίες όπως οι Γεωργικές Εφαρμογές.• Ρύθμιση πειραματικών εκμεταλλεύσεων που λειτουργούν ως εκκολαπτήρια επιχειρήσεων.• Εισαγωγή καινοτομίας στον πρωτογενή τομέα μέσω συνεργασίας και μεταφοράς γνώσεων από περιφερειακά πανεπιστήμια.

Πληθυσμός (σύνθεση και αλλαγές)	<ul style="list-style-type: none">• Θέσπιση πολιτικής κινήτρων, συμπεριλαμβανομένων των φορολογικών απαλλαγών, για την ενθάρρυνση των νέων και των επαγγελματιών προκειμένου να εγκατασταθούν στην ύπαιθρο.• Ανάπτυξη κάθετης παραγωγής στον τοπικό πρωτογενή τομέα.• Μέσω της στοχευμένης γεωργικής εκπαίδευσης από νεαρή ηλικία, αναστροφή των αρνητικών αντιλήψεων των νέων γενεών σχετικά με την απασχόληση στον αγροτικό τομέα.• Παροχή κατάρτισης και μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης σε συνεργασία με τα εκπαιδευτικά ιδρύματα κάθε περιοχής.• Διασφάλιση της διαθεσιμότητας μη γεωργικών δραστηριοτήτων σε αγροτικές περιοχές, όπως πολιτιστικές και κοινωνικές εκδηλώσεις και διαθεσιμότητα υπηρεσιών από εταιρείες, συμβούλους κ.λπ.
Κοινωνική ένταξη & ζωτικότητα	<ul style="list-style-type: none">• Δημιουργία «Σήματος» αναγνωρισιμότητας κάθε αγροτικής περιοχής με βάση το μοναδικό περιβάλλον, τον πολιτισμό, τις παραδόσεις και τα ποιοτικά τοπικά προϊόντα της.• Σύνδεση της εστίασης, των καταλυμάτων και των αξιοθέατων με τις τοπικές παραδόσεις, προκειμένου να αναπτυχθούν τουριστικά διακριτά πακέτα για τους επισκέπτες.• Υποστήριξη δράσεων κοινωνικής ένταξης για Ρομά και μεταναστών μέσω του ΠΑΑ (εκπαίδευση και απόκτηση δεξιοτήτων για τη γεωργία).• Παροχή κοινωνικής στέγασης στους εργάτες γης.
Εισόδημα, εργασία, θέσεις απασχόλησης	<ul style="list-style-type: none">• Δημιουργία τοπικών αγορών / σημείων πώλησης για τοπικούς παραγωγούς, προκειμένου να αυξηθούν οι προοπτικές εισοδήματος και να γεφυρωθεί το χάσμα με τους καταναλωτές.• Ενθάρρυνση του τομέα της μεταποίησης επεξεργασίας μέσω επιχειρησιακών προγραμμάτων για την ανάπτυξη νέων θέσεων εργασίας σε σχέση με τη δημιουργία τοπικής προστιθέμενης αξίας.
Βασικά αγαθά – τρόφιμα, οικονομία ενέργειας	<ul style="list-style-type: none">• Καθιέρωση ενός ευρύτερου πλαισίου πολιτικής που θα επιτρέπει την ισορροπημένη / διαφοροποιημένη οικονομική ανάπτυξη στις αγροτικές περιοχές λαμβάνοντας υπόψη τις τοπικές ιδιαιτερότητες.• Δημιουργία εξειδικευμένων τραπεζικών προϊόντων για αγρότες / κτηνοτρόφους.• Ανάπτυξη τοπικών αλυσίδων εφοδιασμού, συμπεριλαμβανομένων χειροτεχνιών και εργαστηρίων που επεξεργάζονται προϊόντα με βάση την τοπική κουλτούρα και γαστρονομία και τα οποία έχουν σχεδιαστεί για επιτόπια / άμεση πώληση σε τουρίστες.• Επίτευξη ισορροπίας μεταξύ ποιοτικού τουρισμού και γεωργίας που προστατεύει τους φυσικούς πόρους.• Αύξηση της διαθέσιμης βοήθειας και επενδυτικής στήριξης και συνδυασμός διαφορετικών πολιτικών για ιδιαίτερα ευάλωτες περιοχές, όπως απομακρυσμένες ορεινές και νησιωτικές περιοχές, καθώς και σε περιοχές δίκαιης μετάβασης.

Ψηφιακή τεχνολογία/ Τεχνολογία	<ul style="list-style-type: none">• Δημιουργία τοπικών δομών με τους κατάλληλους πόρους για την υποστήριξη του ψηφιακού μετασχηματισμού.
Διακυβέρνηση & συμμετοχή πολιτών	<ul style="list-style-type: none">• Εξασφάλιση συστηματικής διαβούλευσης με την κεντρική κυβέρνηση για την υποστήριξη μιας δίκαιης και ομαλής μετάβασης σε νέα μοντέλα αειφόρου ανάπτυξης.• Συστηματοποίηση των τοπικών διαβουλεύσεων που βοηθούν τις κοινότητες να ανταλλάξουν εμπειρίες, να διατυπώσουν προτάσεις, να συνθέσουν συλλογικές θέσεις, στόχους και οράματα, καθώς και να υποστηρίξουν τη δημιουργία τοπικών δομών εφαρμογής και δράσεων της κοινωνίας των πολιτών.• Προσδιορισμός μιας συμφωνημένης ταυτότητας για κάθε αγροτική κοινότητα που να ενώνει όλους τους οικισμούς γύρω από την συναντίληψη των ειδικών χαρακτηριστικών της περιοχής τους.

Παρακαλούμε να είστε σύντομοι και να παρέχετε τα πιο σημαντικά μηνύματα σε απλά σημεία. Επικεντρωθείτε στις νέες και διαφορετικές ιδέες, τα εμπνευσμένα παραδείγματα και τα βασικά μηνύματα που αισθάνθηκαν τα ενδιαφερόμενα μέρη ότι πρέπει να αντικατοπτρίζονται στο όραμα. Προσπαθήστε να κάνετε οποιαδήποτε διαφοροποίηση στις απόψεις διαφορετικών τύπων περιοχής και ενδιαφερομένων παρά να τις κρύψετε. Δεν είναι υποχρεωτικό να παρέχετε περιγραφή για κάθε χαρακτηριστικό εάν δεν έχει προκύψει στη συζήτηση.

3. Δώστε τα πιο δυνατά παραδείγματα και εμπνευσμένες ιστορίες σχετικά με το πώς θα μπορούσαν να υλοποιηθούν οι δυνατότητες που περιγράφονται παραπάνω (έως 5). Για παράδειγμα, έχετε ήδη ξεκινήσει έργα ή πρωτοβουλίες στην επικράτειά σας που συμβάλλουν στην κάλυψη των κενών που εντοπίστηκαν;

Το «**Ολοκληρωμένο πρόγραμμα αειφόρου ανάπτυξης της Πίνδου**» 2005-2009, θεωρείται ένα παράδειγμα βέλτιστης πρακτικής στην ανάπτυξη θεματικών και συμμετοχικών προγραμμάτων. Αυτός ο τύπος στοχευμένης, μη οριζόντιας παρέμβασης μπορεί να συμβάλει σημαντικά στη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης σε ορεινές περιοχές.

Στη Θεσσαλία υπάρχουν **Συνεταιριστικές Τράπεζες** που παρέχουν εύκολη πρόσβαση στην καθοδήγηση των αγροτών σχετικά με τα διαθέσιμα τραπεζικά εργαλεία και πιστωτικές υπηρεσίες.

Ο **Αναπτυξιακό Οργανισμός ΟΤΑ «Πάρνωνας Α.Ε.»** δημιούργησε ένα πρόγραμμα φιλοξενίας προσφύγων στην πόλη της Τρίπολης στην Αρκαδία. Τα παιδιά των προσφύγων, που τώρα ζουν εκεί εδώ και τρία χρόνια, μπορούν τώρα να μιλούν ελληνικά χάρη στο πρόγραμμα ένταξης.

Ο **Αγροτικός Συνεταιρισμός Επεξεργασίας Οπωροκηπευτικών Βελβεντού Κοζάνης (ΑΣΕΠΟΠ Βελβεντού)** πρόκειται να δημιουργήσει μια φάρμα επίδειξης για να επιταχύνει τον εκσυγχρονισμό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων των μελών του και να διευκολύνει την καινοτομία και την τοπική προσαρμογή στη διαδικασία παραγωγής. Αυτή η πρωτοβουλία προωθεί μόνιμες συνεργασίες με ερευνητικά ιδρύματα και προμηθευτές γεωργικού εξοπλισμού και τεχνολογίας.

Το ΟΙΝΟΧΕΝΙΑ στο Αίγιο είναι ένα φεστιβάλ φαγητού και κρασιού που προβάλλει την τοπική γαστρονομία και την κληρονομιά. Είναι ένα παράδειγμα επιτυχούς συνεργασίας πολλαπλών φορέων (τοπικές αρχές, παραγωγοί και επιχειρηματικοί εταίροι) στην παράδοση μιας καθιερωμένης πολιτιστικής και εμπορικής εκδήλωσης.

Το Βοτανικό Πάρκο Αμοργού είναι μια επιτυχημένη ιδιωτική πρωτοβουλία που προωθεί την ειδική χλωρίδα του νησιού της Αμοργού και των Κυκλάδων μέσω της δημιουργίας μιας σειράς προϊόντων από τοπικά φυτά. Αυτά πωλούνται και καταναλώνονται επί τόπου στον χώρο του καφέ του Βοτανικού Πάρκου ως μέρος μιας βιωματικής εμπειρίας που προσφέρεται στους επισκέπτες η οποία περιλαμβάνει πρόγραμμα ζωντανών πολιτιστικών εκδηλώσεων και δραστηριοτήτων ευημερίας.

Το πάρκο αναρρίχησης του Λεωνιδίου είναι ένας από τους πιο δημοφιλείς προορισμούς αναρρίχησης στον κόσμο. Οι εγκαταστάσεις διαμορφώθηκαν έτσι ώστε να διατηρηθεί ο εντυπωσιακός κόκκινος βράχος 250 μέτρων της περιοχής, εκτρέποντας τον αυξανόμενο αριθμό επισκεπτών αναρρίχησης σε μια ασφαλέστερη και πιο βιώσιμη τοποθεσία κοντά. Το έργο συνέβαλλε στην ανάπτυξη του τοπικού τουρισμού και δημιούργησε νέες θέσεις εργασίας, υποστηρίζοντας παράλληλα τη διατήρηση του φυσικού τοπίου της περιοχής.

Το «Απόθεμα της Βιόσφαιρας του Πάρνωνα-Κάβος Μαλέα» στο Δήμο Νότιας Κυνουρίας είναι μια υποψήφια περιοχή για το Πρόγραμμα της UNESCO Man and the Biosphere (MAB), μια προωθητική και αναπτυξιακή πρωτοβουλία που αναδεικνύει παραδείγματα αρμονικής συνύπαρξης μεταξύ του ανθρώπου και της φύσης. Εάν επιλεγεί, η περιοχή θα αποκτήσει παγκόσμια αναγνώριση ως μέρος ενός παγκόσμιου δικτύου καινοτομίας στην αειφόρο ανάπτυξη.

4. Οτιδήποτε άλλο θέλετε να επισημάνετε από την άσκηση;

Βασικά σημεία για το μακροπρόθεσμο όραμα των ελληνικών αγροτικών περιοχών με ορίζοντα το 2040:

- Η ερήμωση της υπαίθρου είναι η κύρια πρόκληση για τις ελληνικές ορεινές περιοχές.
- Η διατήρηση και η προσέλκυση πληθυσμού σε αγροτικές περιοχές θα εξαρτηθεί από την εξασφάλιση επαρκούς υποδομής, κυρίως τοπικών οδικών δικτύων, καθώς και την πρόσβαση σε υπηρεσίες που σχετίζονται με την υγειονομική περίθαλψη, την εκπαίδευση, τον πολιτισμό, την ψυχαγωγία και τις ευκαιρίες απασχόλησης.
- Προϋπόθεση για την ανάπτυξη των νησιών του Αιγαίου είναι η αντιμετώπιση του αυξημένου κόστους μεταφοράς και της ανεπαρκούς σύνδεσης με μεγάλα λιμάνια και άλλα νησιά.
- Οι προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι ελληνικές ορεινές περιοχές και νησιά μπορούν να αντιμετωπιστούν μόνο με στοχοθετημένες, ειδικές για την περιοχή πολιτικές.
- Το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα της ελληνικής γεωργίας είναι η παραγωγή υψηλής ποιότητας, πιστοποιημένης και επισημασμένης παραγωγής.
- Η αύξηση της αποτελεσματικότητας του γεωργικού τομέα και ιδίως των νέων γεωργών, συνδέεται με την παροχή πρόσβασης σε συμβουλευτικές υπηρεσίες και την υποστήριξη για την απόκτηση δεξιοτήτων.

